

Telefon št. 30-40

VOJNI INVALIDI

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega 25. v mesecu. Posamezna številka 1 Din. — Naročnina mesečno 1 Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, št. Peterska vojašnica. Telefon št. 30-40.

Komunike Središnjega odbora Udruženja vojnih invalidov

Tovariš Nedić Božidar, predsednik Središnjega odbora Udruženja vojnih invalidov, je bil sprejet pri gospodu predsedniku min. sveta dr. Milanu Stojadinoviću dne 9. avgusta t. l. dopoldne v kabinetu zunanjega ministrstva. Na vsa obrazložena vprašanja je dobil predsednik popolnoma zadovoljiv odgovor, posebno glede sprememb invalidskega zakona iz leta 1929. Gosp. predsednik vlade je s posebno pazljivostjo poslušal razlaganja našega predsednika ter se je z vsem skladal s stavljenimi predlogi, dajajoč potrdilne odgovore.

Gospod minister za promet dr. Mehmed Spaho je sprejel našega predsednika dne 6. avgusta t. l. dopoldne ob 11. uri. Pri tej priliki je bil g. minister za promet seznanjen z vsemi aktualnimi vprašanji, za katere se interesirajo invalidi. Izmed ostalih vprašanj je bilo dotaknjeno tudi vprašanje vozne olajšave po železnici za vojne invalide in njihove družine, in sicer 12 krat letno, o čemur je Središnji odbor predložil formalni pismeni predlog. Gospod minister za promet je obljubil, da bo to in vse ostale opravičene želje invalidov podpiral.

Gospod minister socialne politike in narodnega zdravja Nikola Preka je sprejel predsednika tov. Nedića 12. avgusta ob 5. uri popoldne ter ga zaslišal o predloženih predlogih za spremembo invalidskega zakona iz leta 1929. Gospod minister je izjavil, da se nadeja, da bodo pričakovanja vojnih invalidov v najkrajšem času praktično realizirana, ker se po skupščinskem pooblastilu nahaja cel posel glede tega v rokah gospoda ministra socialne politike in narodnega zdravja.

Končno je predsednik posetil še gospoda Stevana Jankovića, predsednika skupščinske večine, ter ga zaprosil za podporo gg. narodnih poslancev o priliki reševanja novih sprememb invalidskega zakona v finančnem odboru. Gospod Janković je obljubil, da bo s svoje strani storil vse, da se pomaga invalidom, ker je sam prepričan o prestrogih in nepravičnih odredbah invalidskega zakona iz leta 1929, ki so brez sočutja jemale upravičenim invalidom njihove pridobljene pravice.

Rezultati teh intervencij se bodo v najbližji bodočnosti praktično pokazali. Intervencije se nadaljujejo.

Kakšni naj bodo cilji k reviziji vprašanja vojnih žrtev

Prva leta po vojni smo imeli veliko boljše zaščito vojnih žrtev kakor danes. Namesto zboljšanja smo dosegli poslabšanje. Vsak invalidski zakon je bil slabši, sedanj pa je najslabši.

Rešitev invalidskega vprašanja je stalno na dnevnem redu. Mnogo se priznava, a noče dati. Nikdar ni bilo volje vprašanja vojnih žrtev res temeljito in pravično rešiti, kakor zahtevajo potrebe.

Na ta način kot se je do sedaj reševalo, moramo imeti samo vtis, da se ga hoče čimprej odpraviti. Invalidsko vprašanje je izredno breme, ki je odveč. To se kaže povsod v javnosti. Ljudje zavračajo invalide, ako je treba kaj žrtvovati, na državo, država pa se jih zopet otresa. Invalidski davek je bil odpravljen, neglede na to, ako bodo druga zadostna sredstva za oskrbo vojnih žrtev.

Pri vsem tem razpoloženju in volji se je reševalo vprašanje vojnih žrtev. Samo slabšalo se je in reduciralo. Vsako delno zboljšanje na eni strani je šlo na račun redukcije na drugi strani. Ako primerjamo budžet pred nekaj leti 500 milijonov s sedanjim 90 milijonov za vojne žrtve, vidimo kakšno je razmerje med prejšnjo in sedanjo zaščito.

Uspeh reševanja invalidskega vprašanja je bil ta, da je bil gotov procent invalidov enostavno črtan, da so izgubili popolnoma vse pravice, ostalim pa je po večini odvzeta podpora, ker je postavljen tak nestvaren davčni cenzus. Že samo to, da so poprej tudi nesiromašni invalidi dobivali polovico invalidnine sedaj pa nič, kaže precej velik del izgube. O kaki drugi obliki zaščite sploh ni govora, ker se ne izvaja niti zakonitih predpisov. Kdo je na primer na podlagi invalidskega zakona dobil službo, kakšna je današnja prednost pri službah in drugih koncesijah itd.? Čisto upravičen je pojem, ki ga imajo invalidi, ako nimam podpore, potem sploh nisem invalid. Če ničesar drugega ne uživa, kako more misliti, da je zaščiten in da ima sploh pomen reči, da je invalid. Poleg vseh teh nedostatkov pa je treba pomisliti, zakaj se invalidskih aktov ne reši. Že šest let imamo sedanji invalidski zakon, pa jih še mnogo, po-

nekdaj večina, nima rešenj o priznanju po tem zakonu. Ali ni smešno misliti, da se v šestih letih ne more rešiti nekoliko tisoč aktov. Tako pa morajo vsi tisti ostati po večini brez podpore in zaščite, in to je tudi značilna slika našega invalidskega vprašanja. Na ta način smo sploh brez statistike vojnih žrtev, ker še ne vemo koliko bo priznanih.

Tudi to postopanje pri rešitvah dá misliti, da je samo radi štedenja že itak zelo nizke postavke za invalidsko podporo ostajajo neizčrpane, najbednejši ne morejo dobivati svoje redne invalidnine, potem pa čakajo na zaostanke, ako sploh s težavo dobe svoja rešenja.

Razmerje med priznanimi in nepriznanimi vojnimi žrtvami gre danes že na polovico. Lahko rečemo, polovica vojnih žrtev, med njimi zelo težko pohabljenih invalidov in zelo siromašnih družin, je popolnoma izven vsakega priznanja zaščite.

Načini, s katerimi jih je invalidski zakon odbil, so tako namenoma izbrani, da se mora človek čuditi in reči, da je bila to sistematična redukcija.

Davčni cenzus se ne jemlje samo po današnjem stanju ali razmerah, pač pa tudi po razmerah v času vojske.

Kdo more smatrati, da je stvarno in pravilno, ako se jemlje v poštev za priznanje invalidnine oni davek, ki ga je plačeval invalid ali njegova cela zadruga (celo očetovo posestvo) takrat, ko je bil invalid ranjen? Vsak človek mora smatrati, da je merodajno za siromašnost stanje, v kakršnem se nahaja invalid danes, ne pa kar je bilo nekdanj in od česar invalid nič nima. Pa tudi to, ako se jemlje sedaj v poštev davek cele zadruge, ker to vendar ni premoženje invalida samega, kljub temu ako živi na svojem domu.

Že samo to postopanje pri vpoštevanju siromašnosti je vzelo velik večini vojnih žrtev podporo. Drugega kakor že rečeno itak ne dobivajo nič.

Potem pa pogledno drugo metodo. Vsak, kdor je bil kaznovan radi katkega večjega pregreška, iz koristoljublja, pa še za tako malo kazni, je izgubil vse invalidske pravice. To pa velja tudi za ves čas po vojni nazaj. Kako

hud udarec je to za vojne žrtve, zlasti za težke invalide, ki niti ne dobe več proteze? Nobeden se pred kaznivim dejanjem ni zavedal, kako hudo bo kaznovan.

Vzemimo sledeče slučaje:

Invalid, ki ima manj kot 60%, sploh nima pravice do ponovnega pregleda, če se mu vojna poškodba poslabša. Na ta način tudi invalid, ki so mu bili procenti črtani na manj kot 30%, sploh ne more biti več invalid, če bi lahko v slučaju poslabšanja in ponovnega pregleda dobil n. pr. lahko 100%. On je reduciran brez nadaljnega.

Zelo očitno je tudi to-le:

Kdor se izseli v inozemstvo in se v treh letih ne povrne nazaj, izgubi za vselej vse pravice po invalidskem zakonu. Pa tudi to ni veljalo samo za prepelj, temveč tudi za vse slučaje nazaj in so bili mnogi, ki se niso najmanj nadejali, že ob izidu invalidskega zakona ob vse pravice.

Na kakšen način se je moglo brez vsakega vzroka izvržiti ljudi, ki so morali iti s trebihom za kruhom. Vzemimo še to, da kdor ni vložil do konca januarja 1930 nove prijave po tem invalidskem zakonu, je za vedno črtan. Na kakšni podlagi, saj je imel vendar prej izvršljivo rešenje in je bil za stalno priznan. Invalidski zakon je enostavno kar črtal brez vsake pritožbe ali pravne možnosti vse invalide, ki imajo manj kot 30% in vse invalide z notranjimi boleznimi. Na kakšni podlagi? Saj so bili tudi za stalno priznani z izvršljivimi rešenji.

Važne tekoče zadeve

1. Oblastni odbor je imel v zadnjem času veliko posla s kinozadevami. Rezultat je sporočen s pismeno okrožnico.

2. Važna intervencija je napravljena radi spremembe pravilnika o vozni olajšavi, ker se mora sedaj vse invalidske železniške legitimacije naročati in podaljševati v Beogradu. Ker je to zvezano z večjimi sitnostmi in stroški, zahtevamo od Središnjega odbora, da izposluje popravilo pravilnika tako, da se bodo zopet železniške legitimacije naročale in podaljševale v Ljubljani.

3. Dravska finančna direkcija zaključuje prijave za zaostale invalidnine koncem avgusta t. l. Oblastni odbor je opozoril vse dotične, ki imajo dobiti zaostanke, da pošljejo pravočasno prijave s podpisanimi pobotnicami.

Ako še niso, naj to nemudoma storijo.

Dalje je invalidski zakon določil vsakemu le enkratno možnost ponovnega sojenja in to samo v polletnem roku neglede na to, ako se mu posreči do tega časa zbrati nove dokaze ali ne? Nasprotno pa sme oblast zahtevati ponovno sojenje kadarkoli hoče, vendar pa samo, če je dotičnemu odvzeti pravice ne pa tudi, ako mu jih je dati.

Vse to je danes bistvo zaščite vojnih žrtev. Ako so taki pogoji, potem ni čuda, da je zaščita tako slaba in da je polovica zaščitenih, polovica pa nezaščitenih vojnih žrtev v naši državi. Kdo more reči, da ni nujno potrebno zboljšanje invalidskega zakona in invalidskega vprašanja? Vsak, ki količkaj čuti, kako slabo se ravna z našimi vojnimi žrtvami, mora podpirati njihovo upravičeno borbo za zboljšanje vprašanja.

Zboljšanje invalidskega zakona pa ne sme biti le delno, ne sme biti v cilju nadaljnjih redukcij in tudi ne enim v prid na škodo drugih.

Pri invalidskem zakonu je treba odpraviti vse nesocialne odredbe, kakor jih deloma naštevamo v tem članku, ker so napravile vojnimi žrtvam namesto potrebne zaščite veliko zlo.

Invalidsko vprašanje je treba rešiti njegovim potrebam primerno tako, da bo dobila vsaka skupina invalidov svojo zaščito, v kolikor jo potrebuje. Pritegniti je treba javnost, da bo k temu pripomogla gmotno in moralno. To se je zgodilo povsod v drugih še slabše situiranih državah, ker je našlo to vprašanje boljše in humanitarnejše razumevanje.

4. Še vedno se opaža, da nekateri Krajevni odbori ne lepijo markic v članske knjižice. Opozarjamo, da se mora to brezpogojno vršiti, sicer bo Oblastni odbor prisiljen dotičnim odborom odvzeti pomoč.

5. Sprejemanje v invalidski dom v Beogradu se ne bo vršilo pred 1. novembrom t. l. Prošenj še ni treba vlagati ker bo pogoje sprejel šele kongres, potem bodo razpisani.

6. Glede potovanja v Beograd še ni navodil. Ko jih Oblastni odbor dobi, bo določil program in razposlal okrožnico. Kolikim bo udeležba mogoča, se še tudi ne ve.

Stanovanj v času otvoritve in kongresa še ne bo v invalidskem domu, ker se prične dom vporabljeni šele 1. novembra t. l.

Nepravičen davčni cenzus

Ni sicer to pravilna beseda ta »nepravičen«, a ker že obstoja ta cenzus, naj ga imenujemo zaenkrat s titulom »nepravičen«. Po pravici in resnici bi te besede med invalidi in v Invalidskem zakonu sploh ne smelo biti in bi moral prav za prav zapisati: »Nepotreben, za lase privlečen davčni cenzus«.

Kajti ni druge solucije, kakor je ta in kakor je pisano v Invalidskem zakonu, da

»vsakdo, ki je aktivno sodeloval v vojni, ima pravico na invalidsko podporo po posebnih odredbah Invalidskega zakona«.

Rojstvo, da rabim ta izraz, je potemtakem popolnoma krivična reč in jo treba kratkomalo črtati.

Sedaj, ko je vlada D. Milana Stojadinovića dobila pooblastilo § 63 b, ki se glasi:

pač moram povedati glasno in javno, da je ena izmed najvažnejših in najpotrebnejših zahtev, zahteva, ki je izven vsake diskuzije, to je zahteva, da se ukine nepravičen davčni cenzus.

Koliko invalidske podpore naj prejema »bogati« invalid, in koliko »siromašne«, to se mora odrediti z zakonskimi odredbami, a ne z davčnim cenzusom. Po davčnem cenzusu so kratkomalo postavljeni v vrste »bogatih« številni invalidi, ki v resnici nimajo niti za suhi košček kruha. Zato se taka praksa mora odstraniti. Med vrstami vojnih invalidov ni niti 10 odstotkov

teh »bogatih«, većina so to revni ljudje iz mesta in vasi, ki so morali vojno preživeti takorekoč na svojih ramenih. Ali je mar to v interesu naše države, da svoje najbolj zaslužne državljane, ki so žrtvovali svoje zdravje, svoje ude, svoja najboljša leta, na ta način žali, da jim pod raznimi izgovori z nepravilnim tolmačenjem Invalidskega zakona odreka avreol mučeništva in priznanja, odrekajoč jim, da niso vojni invalidi? Ne povdarjam besede »vojni invalidi« radi nekakšne sentimentalnosti ali iz nekakšne baharije, dasi je vsak vojni invalid, vkljub pohabljenosti, ponosen, da je vojni invalid, temveč zato, da bodoča generacija vidi, da so vojni invalidi, bili in bodo tudi bodoči tista jeklena ograja, ki čuva domovino pred sovražniki.

Davčni cenzus ni in ne sme biti merilo, kdo lahko prejema invalidsko podporo in kdo ne. Davčni cenzus v svoji sedanji formaciji in interpretaciji odreka ogromni večini vojnih invalidov pravico na prejemanje invalidske podpore in tako povzroča veliko škodo in krivico. Nepravilčen je pri odmeri višine kakor tudi pri obdavičanju vojnih žrtev. Ko mi vemo, koliko po današnjih pičlih cenah za žito, lahko da en hektar najboljše zemlje žita, tedaj je storjen ogromen greh vojni žrtvi, ki sama tega hektara niti obdelavati ne more, da se ji naprti na ta hektar davek za 130 Din neposrednega davka. Kajti iz dohodkov tega hektara se pač ne more vzdrževati ne on, ne žena in otroci. In vendar izgub-

lja tak invalid invalidsko podporo, tisto podporo, ki ga je komaj nekoliko obdržala pri življenju, da bi na stare dni z beraško palico ne prosil miloščine. In ali je to zaslužil?

Zakaj torej ustvarjati na umeten način za »bogataše« tiste siromake, ki se z vsemi močmi trudijo, da s svojim delom zaslužijo košček kruha za sebe in svoje in da bi ne bili v nadlego svojim sodržavljanom? Zakaj takemu ubogemu vragu obdavčiti betvico zemlje in še to tako visoko, da radi tega izgubi invalidsko podporo, ki je tudi komaj 100 do 150 Din velika?

Značilno je za tiste, ki so leta 1929 na tak način Invalidski zakon premenjavali in »izboljševali« in za tiste, ki so pozneje po tem zakonu še brskali in se te krivice molče izognili.

Mesto tega popolnoma nepravilnega davčnega cenzusa bi trebalo upeljati klasifikacijo pridobitne nesposobnosti vojnih invalidov in po zakonu razporediti vse vojne žrtve po njihovem premoženjskem položaju. In potem tako odrediti vsem tem razredom ali vrstam invalidsko podporo. Prej pa, seveda, davčni cenzus, popolnoma odstraniti kot nekaj zelo nepopularnega in krivičnega. Davčni cenzus je iz naših junakov naredil siromake.

Zato sedaj, ko se bo vršila izprememba in dopolnitev Invalidskega zakona iz l. 1929, na kratko, zboljšanje tega zakona, se mora odpraviti, ta neopravičen davčni cenzus, ali boljše, davčnega cenzusa več sploh ne sme biti.

Javnosti in onim, ki se jih tiče

Svetovna vojna je pretresla temelje družabnega reda in povzročila mnogo novih političnih, gospodarskih in socialnih vprašanj. Med slednjimi je eno najvažnejših invalidsko vprašanje.

Gigantski boj zavezniških in osrednjih držav, se je zaključil z ogromnim številom vojnih žrtev, ki jih štejem na milijone. S tako visokim številom vojskujoče države sploh niso računale.

Invalid se je pojavil v povojni družbi kot nov socialni in ekonomski problem, ki je prisilil državnike, sociologe in ostalo kulturno človeštvo k resnemu razmišljanju, o tem, kako naj se nadomesti škoda, ki jo je invalid pretrpel brez lastne krivde pri izvrševanju svoje dolžnosti do države. To pomeni: vzpostaviti invalida za delo, da postane zopet koristen član človeške družbe. Naravno je torej, da so že skoraj vse države rešile invalidski problem kot eno najvažnejših socialnih in državnih vprašanj.

Pri nas to vprašanje še vedno ni rešeno.

Invalidska duša je svojevrsten psihicni problem. Invalid ve, da je kot žrtev dolžnosti pohabljen, da je zapustil bolnico brez oči ali brez udov in se vrnil med zdravo družbo. Težko mu je, ko vidi in občuti veliko razliko med njim in ostalo večino človeške družbe. Življenje mu je mučna prikažen.

Z vidika invalidske duše in socialne pravičnosti, zahteva oskrba vojnih žrtev dvojno smer: moralno, ki naj stremi za tem, da vzbuja invalidu vero v življenje in boljše bodočnost in materialno, ki naj zasleduje cilj, da ustvari vojni žrtvi možnost za delo in zaslužek po njegovi telesni sposobnosti. Tako je nastal problem vojnih žrtev, ki se iz psihološkega stališča ne da in ne sme prisojati ter obravnavati zgolj po pomankljivih predpisih mrzlih zakonov in po normah realnega gospodarskega življenja.

Tega bi se morali zavedati v prvi vrsti vsi činitelji, katerih dolžnost je bila in je, rešiti invalidsko vprašanje. Celokupna javnost in vsak posameznik je dolžan sodelovati pri reševanju tega vprašanja. Kdor pa hoče pri tem soditi ali obsojati, ta se mora vživeti v vlogo invalida, mora poznati njegovo življenje in razumeti njegovo duševno razpoloženje in ne more in ne sme soditi po trenutnem stanju. Vpoštovati mora vse dobrote in žrtve invalida iz daljše in krajše preteklosti.

Široki javnosti je vse premalo znano trško trpljenje vojnih žrtev, katerim država zaradi neugodnega finančnega stanja ne more dajati invalidnin,

ki bi zadostovale za najpotrebnejše preživljanje. Samo z invalidninami ni mogoče rešiti invalidskega vprašanja, ker so potrebe prevelike. Treba je bilo usmeriti izvrševanje tega vprašanja na razna druga gospodarska in socialna pota. To storiti ni bila dolžna samo država ali državna oblast, temveč ves narod, ker isti je državal!

Iz omenjenih razlogov je invalidska organizacija od svojega postanka vedno stremela za tem, da se njeni člani pridobitno usposobijo in po možnosti gospodarsko osamosvojijo, ter si je

Pred spremembami

Nadejati se je, da bodo spremembe invalidskega zakona sprejete še tekom septembra t. l. pred invalidskim kongresom.

Ker je zakon o proračunskih dvanaestih prinesel pooblastilo ministru socialne politike in narodnega zdravja, da sme izdati spremembe z uredbo, ki ima zakonito moč, bo proces lahko kratak. Spremembe ne bo treba pretresati v skupščini pač pa jih lahko napravi samo ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja.

Vprašanje je, v kakih oblikah bodo torej spremembe sprejete? Gotovo je poleg pooblastila določena podlaga, na kateri se smejo izvršiti.

Pripravljeni so bili načrti, ker sta delovali na teh spremembah že dve komisiji pod prejšnjimi vladami, pa tudi sedaj smo zvedeli, da je na tem delovala posebna komisija. Sicer je združenje invalidov imelo dva zastopnika v komisijah, vendar pa kakor nam je znano sta imela zelo težko stališče glede naših zahtev.

Današnje poročilo predsednika Središnjega odbora o posetih pri merodajnih činiteljih nam kaže neko vselejše dejstvo, da so glede različnih vprašanj pritrjevali željam združenja. Vsekako če bodo spremembe le delne in ne bodo upoštevale vseh neobhodno potrebnih točk, bo vprašanje zopet le polovičarsko rešeno in ne bo moglo biti zadovoljivo. Za to je potrebno, da komisija ako še deluje na načrtu, obdelava vse glavne točke, ki niso zadovoljive in ki so odvezle že pridobljene pravice vojnih žrtev.

Predvsem naj gleda na ono zaščito, ki se lahko nudi brez vsakih finančnih potreb, na katero smo že večkrat opozorili in jo razložili, to je za različna prvenstva, zaposlovanje, koncesije trafike, vozne ugodnosti itd.

Popravi naj davčni cenzus in kazni, da možnost pregledov, pritožb in obnov in spremeni reševanje. Popravi

za doseg tega cilja prizadevala in iskati potrebne finančne vire. Sporazumno z oblastjo je vodstvo invalidske organizacije doseglo na podlagi določb po uredbi o začasni pomoči vojnim žrtvam z dne 14. februarja 1920, da se je vsaka kinokoncesija ali nje podaljšanje dovolila in podelila le po pristanku invalidske organizacije in sicer proti primerni in za koncesionarje znosljivi odškodnini v prid vojnim žrtvam.

Delovanje invalidske organizacije v smeri za gospodarsko okrepitev vojnih žrtev je zadelo v zadnjih letih na težke ovire. Ljudje, ki so predstavljali in ki hočejo predstavljati javnost, odrekajo vojnim žrtvam stare pravice pri podeljevanju kinokoncesij in jih skušajo z vsemi sredstvi razveljaviti iz strahu, da jim bodo te skromne dajatve izpraznile njihove možnosti. Pri tem zasledujejo nasprotniki invalidskih pravic osebne koristi ali pa koristi njihove ožje družbe, brez ozira na dolžnosti in naloge občine koristi v prid vojnim žrtvam in v prid države. Medtem ko v zapadni Evropi smatra kulturna družba za svojo dolžnost pomagati žrtvam svetovne vojne, je pri nas daleč zaostala in pozabila vojne strahote in posledice. Surova realnost je v gotovih delih naše javnosti uničila vsak plemeniti čut do vojnih žrtev.

Ne homo več trpeli, da bi služile gotove kinokoncesije v bodoče posameznikom, dobro situiranim tajnim družbam ali strankarjem za »kulturne« ali »prosvetne« namene na račun okrnjenih invalidskih pravic!

Vojni invalidi — bojvnikmi bodo znali braniti svoje stare pravice. Ne boje se boja, ki jim je vsiljen.

Pri tem vojni invalidi verujejo, da ne bodo osamljeni in bodo dobili dovolj poštenih in odločnih soborcev in iskrenih prijateljev iz vrst našega naroda proti onim, ki so največji škodljivci naroda in države. Ne bodo več poslušali lepih in mamljivih besed o socialnem čustvovanju, ne bodo se več pustili varati s praznimi frazami in obljubami.

To je zaenkrat samo svarilo onim, ki se jih tiče. Tem slede dejanja, ne zaradi senzacije, za socialno pravičnost, ki je — temelj države.

naj redukcijo pravih upravičenih vojnih žrtev, pa bo invalidsko vprašanje resnično zboljšano.

Upamo, ker so pokazali merodajni činitelji dobro voljo vprašanje vojnih žrtev po nujnem potu rešiti, ker priznavajo, da se je zgodila mnogim velika krivica, da bodo to vprašanje vzeli z večjim socialnim čutom v pretres in ga zadostno popravili.

Večkrat smo že razložili vse glavne hibe tega vprašanja po izidu invalidskega zakona iz leta 1929, katere sistematično, nestvarno brez vsake podlage jemljejo že pridobljene pravice vojnim žrtvam, ki so jih že več let uživale. Ako je bila dotična zaščita poprej finančno mogoča, zakaj bi ne bila sedaj, ko je veliko manj vojnih žrtev.

Vojne žrtve smo se borile za zboljšanje ne pa za poslabšanje svojih pravic. Teh svojih pravic ne vidimo samo v dajatvi podpore, ker v tem oziru vemo, da ne bo nikdar vprašanje zadostno rešeno, pač pa v dobri pravični pravni, prvenstveni življenjski zaščiti.

Pridobitni položaj zamore najbolj rešiti vprašanje vojnih žrtev, da jim ne bo treba biti odvisne samo od podpore, ko se jih v zdravstvenem, socialnem, ekonomskem, življenjskem oziru ne da nobene možnosti, da bi se vpostavile ali osamosvojile.

Invalidski zakon mora imeti tudi več pažnje na onemogle hiralce. Sedaj imamo nov invalidski dom, zato je treba, da bolj dejansko presoja onemoglost in je ne loči samo na najvišje procenente invalidnosti. Vpoštovati je treba, da se oddaljujemo od vojske in da postajajo invalidi vedno starejši in slabši.

Pred končno odločitvijo o spremembah invalidskega zakona apeliramo še enkrat na vse činitelje, da strogo uvidevno pretehtajo vsa vprašanja, da brezpogojno vse nestvarne nelogič-

ne in namembne odredbe odpravijo in rešijo vprašanje vojnih žrtev v pogledu zaščite in pomoči tako, da bodo vse upravičene vojne žrtve dobile svoje potrebne del pravice.

Dopust za kongres

Predsednik Kraljevske vlade je vsem ministrstvom dostavil akt Ad br. 2268 od 17. avgusta t. l. sledeče vsebine:

»Središnji odbor združenja vojnih invalidov kraljevine Jugoslavije ima to leto v Beogradu svoj XI. kongres, ob kateri priliki se bo tudi blagoslovil dom vojnih invalidov Kralja Aleksandra I. in izvršilo svečano odkritje spomenika Blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Središnji odbor prosi, da vsem državnim uslužbencem delegatom, kateri se bodo udeležili kongresa in svečanosti, odobri dopust od 19. do 29. septembra t. l., ne da bi se jim uračunal v redni letni odmor.

O priliki referiranja je izvolil gospod predsednik ministrskega sveta odrediti, da se obveste vsa ministrstva, da lahko odobre vsem državnim uslužbencem - delegatom na ta kongres dopust od 19.—29. septembra t. l. v nejah potrebe službe po odredbah gg. resornih ministrov.«

Tovariši delegati!

Na podlagi gorenjega obvestila prosite pri svojih šefih ustmeno ali pismeno za potrebni dopust.

Kongres in otvoritev doma

Prihodnji mesec se vrši letošnji redni kongres našega združenja v Beogradu, združen z internacionalnim kongresom Zveze vojnih invalidov in bivših borcev »Ciamaca« iz Ženeve in otvoritvijo našega novega invalidskega doma Viteškega kralja Aleksandra I. Program vseh teh prireditev je sledeč:

Pri internacionalnem kongresu »Ciamaca« naše združenje izven Beograda ne bo zastopano, ker zastopa istega za našo državo predsednik tov. Nedić poleg še nekaterih delegatov.

Vendar pa objavljamo tudi program kongresa »Ciamaca«, ki bo nekaka otvoritev naših septemskih prireditev.

Dne 18. septembra t. l. ob 9. bodo šli internacionalni kongresisti na Avalo, potem na Oplenac, vrnejo pa se v Beograd zvečer ob 23. uri.

Dne 19. septembra t. l. ob 9. posejijo spomenik branilcem Beograda, nato pa bolgarsko, italijansko, avstrijsko, francosko in nemško vojaško pokopališče. Popoldne od 16.—18. ure posejijo predsednika min. sveta, ministra zunanjih zadev, vojske in mornarice, socialne politike in narodnega zdravja in predsednika beograjske občine.

Dne 20. septembra t. l. ob 9. otvoritev kongresa v invalidskem domu, od 15.—19. plenarna seja, zvečer banquet.

Dne 21. septembra t. l. od 9. do 12. plenarna seja, od 15. do 19. zopet plenarna seja, ob 19. koncert v kinodvorani inval. doma.

Dne 21. septembra zvečer pridejo delegati in udeleženci k otvoritvi invalidskega doma v Beograd. Drugo jutro v nedeljo 22. septembra t. l. bo zadnji dan kongresa »Ciamaca«, med tem pa otvoritev novega invalidskega doma.

Ob 9. zjutraj bo plenarna seja, ob 10. pa otvoritev in posvetitev invalidskega doma, ob 11. odkritje spomenika Blagopokojnemu Viteškemu kralju v avli invalidskega doma. Popoldne ob 16. bo svečani kongres Ciamaca, zvečer ob 20. pa banquet za srečno pot zastopnikov Zveze borcev.

Naslednji dan, dne 23. septembra t. l. bo plenarna seja Središnjega odbora Združenja vojnih invalidov kraljevine Jugoslavije in sicer ob 9. uri dopoldne v prostorih predsedništva invalidskega doma.

Dne 24. septembra t. l. pa se vrši XI. kongres vojnih invalidov kraljevine Jugoslavije v kinodvorani invalidskega doma Viteškega kralja Aleksandra I. s sledečim dnevnim redom:

1. Svečana otvoritev.
2. Poročilo Upravnega odbora.
3. Poročilo Nadzornega odbora.

4. Poročilo o stanju blagajne.
5. Razrešitev stare uprave Sred. odbora
6. Budžet Središnjega odbora za čas trajanja novega mandata.
7. Sprememba pravil.
8. Volitev novega Središnjega odbora.

9. Vprašanja in predlogi.

Vsak oblasni odbor ima po 2 delegata za kongres in po 1. za širši središnji odbor (OO Ljubljana ima 4 za kongres in 2 za plenum). Delegati morajo biti najkasneje 21. septembra t. l. zvečer v Beogradu.

En slučaj izmed mnogih

Kako nesocialno se postopa z invalidi, lahko navedemo mnogo slučajev, vendar pa naj bo eden za vzgled vsem drugim sličnim. Invalidski zakon iz leta 1929 določa, da izgube vse pravice dotični, med drugim tudi za najmanjšo kazen iz koristoljubja. To je jako trda določba, ki strašno udarja vojne žrtve.

Vzemimo slučaj:

Invalid brez premoženja, brez vseh sredstev in brez službe gre prosjačit. Boda ga prisili, ali pa recimo, da ima tudi malo nagnenja k temu.

Okoli postave ga zasači in ga tira pred sodišče. Tam je dotični invalid obsojen recimo na malenkostno kazen 24 ur zapore. Invalid jih ponižno odsesti, toda zanj pride še strašna posledica in kazen.

Beračenje je koristoljubje in ker je bil radi tega kaznovan, mu je invalidsko sodišče vzelo vso zaščito. Pri tem se ne gleda nič ali je dotični 100 ali pa samo 30 odstotni invalid.

Sedaj pa pomislimo, kaj pomeni vzeti vso zaščito. Dotični je zgubil vso invalidnino (po par sto Din) poleg tega pa tudi pravico do brezplačnega zdravljenja in ortopediranja. Dotični invalid ne dobi popravljenega ali nove

proteze, on je enostavno popolnoma uničen.

Vsak, ki količkaj čuti, kaj se pravi telesno trpeti in poleg tega tudi duševno, si lahko predstavlja položaj takega izobčenca.

Vse to pa radi malenkostnih 24 ur kazni. Vzemimo še, da je bila dotična kazen že pred več leti.

Kazenski zakon daje možnost, če se je dotični naprej dobro vedel, da se mu kazen izbriše in da so izbrisane tudi vse posledice, ki bi jih moral eventualno trpeti.

Kljub temu, ako je naš izobčeni invalid prinesel listino, da mu je kazen in vse njene posledice popolnoma na podlagi zakona izbrisana, se invalidsko rešenje prav nič ne spremeni.

Invalid mora nositi strašne posledice naprej.

Ali ne tira to v obup? Kdo more pri tem smatrati invalidsko vprašanje za rešeno in popolno.

Ko čujemo o spremembah invalidskega zakona in o tozadevnih načrtih, ki se nam ne pokažejo, nismo še slišali, da bi se o tej točki kaj obravnavalo. Ako ni nič predvidenega, naj bo to naš veto. S takimi nesocialnimi odredbami proč.

Zveza borcev Jugoslavije

Že eno leto se pripravljamo, da bi se vse bojevniške organizacije v Jugoslaviji združile v enotno zvezo borcev; zadnji čas pa smo slišali iz poročil dnevnega časopisja, da je to vprašanje stopilo v odločilen stadij.

Mnogo se prizadeva za to naše združenje, ki vrši sestanke in priprave skupno z Udruženjem rezervnih oficirjev in Zvezo dobrovoljcev. Po »Ratnem invalidu«
posnemamo, da so bile na meročajnih straneh zapreke proti odobritvi te zveze. Sedaj pa hoče pripravljajni odbor v Beogradu ponovno predložiti pravila v odobritev ter upa, da bo sedanja vlada, ki je pokazala dobro voljo, spoštovati politično svobodo svojih državljanov, kakor tudi zakon o zborovanjih in druženjih, voljna tudi realizirati splošne želje vseh borcev v državi.

Udruženje vojnih invalidov, Udruženje rezervnih oficirjev in Zveza dobrovoljcev hočejo osnovati Zvezo borcev Jugoslavije, vsaka teh organizacij pa obdržati svojo individualnost.

K temu namenu pravi Središnji odbor.

Mi nič več ne zahtevamo. Nočemo ne vlade, ne parlamenta in nobene vojniške politične vloge, temveč samo pa-

tritsko. Mi hočemo voditi edinstvene akcije s pomočjo zveze v korist svojega članstva. Seveda bi želeli, da bi se uradništvo rekrutiralo prvenstveno iz naših vrst, ker je to naša pravica in prvovrstni interes države, ker so bivši borci preizkušeni patrioti, ki gledajo tudi v poverjeni jim službi na državni interes.

Glavni cilji Zveze borcev so: rešitev invalidskega vprašanja, rešitev dobrovoljskega vprašanja in rešitev bojevniškega vprašanja potom bojevnih kart, ki dajejo vsakemu bivšemu bojevniku prednost pri vsakem delu in pri vsakem poslu. Zakaj bojevnik ne bi imeli toliko pravic, da odločajo samostojno o svoji usodi v državi, kateri so oni prinesli svobodo. Kdor se boji moči združenih borcev, mislimo, da nima čiste vesti. Namen zveze je tudi, da predstavlja biveše borce uedinjene pred inozemstvom. Pripadala bi »Fidaciu«
in »Ciamacu«, dvema velikima svetovnim organizacijama, in bi bilo enotno zastopstvo cenejše in praktičnejše.

Ustanovljenih je že več pododborov v državi, ki jih bo treba sedaj odobriti, razširiti in oživiti.

Veliki invalidski dom viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja

Invalidski dom v Beogradu, ena najlepših in najmonumentalnejših stavb, je pod streho. V nedeljo 22. septembra t. l. bo njegova svečana blagoslovitev. Ta zgradba predstavlja mogočen kolos s petimi nadstropji v Balkanski ulici, na Vilsonovem trgu in na Nemanjini ulici ter je v procelju 159 m dolg. Palača ima devet lokalov v parterju, ki se bodo oddajali, ima moderno kinematografsko dvorano s 400 sedeži in vestibulom, 11 modernih stanovanj in 8 z vsemi pritliklinami in materijalom z Nemanjine ulice in s 3 z Vilsonovega trga. Poleg tega ima 2 večja in 3 manjša stanovanja za upravitelja in za osebje Invalidskega doma, 9 velikih trgovskih prostorov v 3 nadstropja z Vilsonovega trga, 7 sob za pisarne Središnjega odbora Udruženja vojnih invalidov, veliko dvorano za plenarne seje, sobe za prenočišče otrok in invalidov, ki so v azilu in v oskrbi, biblioteko, čitalnico, garderobe, učne sobe, kuhinje in skladišča. Palača ima tudi velik prostor za moderno tiskarno. Ima tudi več sob za služinčad, za telovadbo. V domu je tudi ogromna terasa in tuši, ki se uporabljajo pri telovadbi. Takorekoč je ta

zgradba svet za se. V nadstropja greddo dvigala, so garaže, betonsko dvorišče, narejeno je vse to v ameriškem stilu in z ameriškimi brzino in če vse to človek gleda, se mora diviti lepoti izdelave in luksuznosti stavbe. Invalidski dom je častna, ponosna reprezentanca najbolj prizadetih od svetovne vojne, največjih junakov za ustvarjanje naše lepe domovine Jugoslavije. Stroški za vse to so znašali okrog 20 milijonov dinarjev. Ves ta denar, razen 150.000 dinarjev, ki jih je dal Središnji odbor Udruženja vojnih invalidov, je nabran v fondu za zidanje Invalidskega doma. Za pohištvo je dal državni odbor 300.000 Din, Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja pa 300.000 Din.

Zidati se je začel Invalidski dom 10. maja 1934. 17 mesecev se je delalo, ne računši praznike, nedelj in deževnih dni in 22. septembra 1935 bo blagoslovljen in 1. oktobra 1935 bo že vršil svoje funkcije. Za Invalidski dom je daroval velike svote blagopokojni kralj Aleksander I., Njegovo Veličanstvo kralj Peter II., Njeg. visok. princ Jurij in veliki del iz fonda kneza Mihaila, ki ga je

zapustil s testamentom, da se sme denar porabiti za zidavo doma bodočim invalidom. Ker je bilo tako testamentirano, se je moral denar porabiti za to in se tudi drugače ni smelo postopati, niti se ni hotelo. Središnji odbor se je odločno zavzemal za to, da se čimpreje postavi tak Invalidski dom ter deloval na to po svojih forumih, na plenarjih in kongresih. In mislimo, da se ni moglo nič kaj boljšega, pametnejšega in koristnega narediti, kakor reprezentativno, impozantno Invalidski dom.

Središnji odbor je postavil, da se oddolži svojim dobrotnikom, na pravem mestu velik spomenik hvaležnosti blagopokojnemu kralju Aleksandru I., ki stoji v predvorju v sami avli Invalidskega doma. Slika »Kralj opazuje«, ki kaže, kako kralj na solunski fronti opazuje sovražnika, je nameščena nasproti spomeniku. Višina spomenika je 2.20 m. Spomenik je vlit iz bronu in predstavlja blagopokojnega kralja z daljnogledom v roki in v polni bojni uniformi, kako z napeto pazljivostjo opazuje potek velike borbe na Solunski fronti. Spomenik je delal kapetan-invalid umetnik Džura Oraovac. Vlit je v Beogradu.

V veliki dvorani za plenarne seje je slika Njegovega Veličanstva kralja Petra II., velika 2 metra v oljnati barvi, ki jo je dal delati Središnji odbor. Kralj je slikan v atlasni bluzi z redom Cara Lazarja in Karadžordževe zvezde. To delo je izvršil slikar-umetnik Veljko Stanojević, katerega delo je nagrajeno na konkurzu udruženja »Cviete Zuzorić«. Istemu umetniku je poverjena velika slika bivšega ministra za socialno politiko Ivana Puclja, ki ima kot bivši minister socialne politike največ zaslug, da se je realizirala zamisel zidanja Invalidskega doma. Tudi ta slika bo v dvorani za plenarne seje.

Središnji odbor je dal delati tudi 80 cm veliko plaketo v broncu, ki jo dela znanj umetnik Džoka Jovanović in ki bo postavljena na zidu nad gledališkim odrom v veliki kinematografski dvorani Invalidskega doma. Plaketa bo predstavljala kneza Mihaila.

Središnji odbor je sklenil, da se v sobah z dvema posteljama sprejema aktivne in rezervne oficirje na prenočišče in prehrano, a v ostalih sobah in-

valide in to vse brezplačno, ko se mude po poslih v Beogradu. Središnji odbor je posebno želel, da se ne sme od invalidov nič zahtevati, da bodo čutili, da so prišli v svoj dom, v katerem bodo kakor doma in se čutili med svojimi. Imajo tudi svojo čitalnico, kjer bodo lahko čitali časopise in pisali pisma. Veliko čakalnico, v kateri se bodo lahko sestajali s svojimi sorodniki in prijatelji. Vsak bo imel na razpolago kopalnico, zdravnika, brivca in to vse brezplačno. In baš zato, ker je vse brezplačno in ker vse to mnogo stane, je bivanje določeno na tri dni. Kajti gotovo je, da vsak, ki bo prišel po poslu v Beograd, lahko ta svoj posel izvrši v treh dneh. Če je pa kak izjemen, nujen slučaj, pa se odredi po posebnem dovoljenju še nadaljnjih 3 dni.

Invalidi se bodo sprejemali v dom od 1. oktobra 1935. Invalidski otroci pa od 1. novembra 1935, ker še za nje ni vse urejeno. Stanovanja se bodo pa oddajala ponudnikom. Invalidi pri teh oddajah in stanovanjih ne bodo imeli nikakršnih prednosti, ker se morajo dohodki iskati za vzdrževanje doma, za vzdrževanje invalidskih otrok in bednih invalidov. Osebe se bo nastavljalo izključno iz vrst invalidov pa razpisu in kvalifikaciji. Izbralo se bo zelo strogo, ker v Invalidskem domu mora biti red in gospodarstvo in vse naravnost vzorno.

Na Invalidskem domu na obeh straneh je veliki napis v latinici in cirilici: **Dom Ratnih Invalida Viteškega Kralja Aleksandra Prvog Ujedinitelja.**

Ob slavnosti otvoritve in blagoslovljenja Invalidskega doma se bo vršil od 18. do 22. septembra 1935 X. redni kongres mednarodne organizacije Zveze vojnih invalidov in bivših bojevnikov v Beogradu, takozvani SIAMAK.

Nato se bo vršil XI. državni kongres vojnih invalidov kraljevine Jugoslavije in sicer dne 24. septembra 1935, plenarna seja Središnjega odbora pa en dan preje, to je 23. septembra 1935.

Tako bo ta veliki čin Udruženja vojnih invalidov, otvoritev Invalidskega doma, odlične reprezentance vojnih invalidov, svečano in slavnostno odpraznovan z dvema odličnima kongresoma.

Razpisane službe za invalidski dom v Beogradu

S 1. septembrom t. l. se oddajo službe: nadzornika doma prehodnih invalidov s plačo 1000 Din, stanovanjem, hrano, lučjo in kurjavo; pomočnika blagajnika s plačo 1500 Din, 2 moških sobarjev s plačama po 50 Din, hrano, stanovanjem, lučjo in kurjavo, glavnega domačina s plačo 1500 Din; skladiščnika s plačo 800 Din, hrano, stanovanjem, razsvetljavo, kurjavo; kuharice s plačo 1200 Din, stanovanjem, hrano, razsvetljavo, kurjavo; 2 služkinj s plačo po 500 Din in hrano; 2 tekačev s plačama po 400 Din, stanovanjem, hrano, razsvetljavo, kurjavo; 2 liftbojev s plačama po 300 Din hrano, stanovanjem, razsvetljavo, 1 parom letne in 1 parom zimske obleke.

S 1. oktobrom t. l. pa je oddati službe: profesorja-vzgojitelja ali učitelja s plačo po dogovoru, stanovanjem, hrano, razsvetljavo, kurjavo; vzgojiteljice s plačo 1200 Din; glavnega blagajnika s plačo 3500 Din; soba-

rice s plačo 500 Din, stanovanjem, hrano, razsvetljavo, kurjavo; honorarnega zdravnika s plačo 1500 Din in pravico privatne ordinacije; bolničarja-strokovnjaka s plačo 600 Din, stanovanjem, hrano, razsvetljavo, kurjavo; kurjača s plačo 800 Din, stanovanjem, hrano, razsvetljavo, kurjavo; desinfektorja-kopališnega paznika s plačo 800 Din, stanovanjem, hrano, razsvetljavo, kurjavo; mašinista s plačo 1200 Din, stanovanjem, hrano, razsvetljavo, kurjavo in njegovega pomočnika s plačo 600 Din, stanovanjem, hrano, kurjavo, razsvetljavo.

Vse osebe mora biti iz vrst zaščitnih z invalidskim zakonom, izvzemši strokovno, ki je lahko tudi iz vrst bivših borcev.

Za prve je vlagati prošnje do 20. avgusta t. l., za druge pa do 20. septembra t. l. na Središnji odbor Udruženja Ratnih Invalida v Beogradu.

Novi predpisi za nakazovanje invalidnine

Dne 17. maja 1935 pod St. Br. 29.000 sta izdala ministra za socialno politiko in narodno zdravje ter minister za finance pravilnik, kako je postopati pri likvidaciji oziroma nakazovanju invalidnin.

Predpisani so posebni kontrolniki. Po čl. 3 tega pravilnika daje pooblastilo za izplačevanje vsake invalidnine samo ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja.

Rešenja višjega invalidskega sodišča se poleg finančnim direktcijam pošiljajo tudi ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja.

Finančna direktcija ne sme poprejši nakazati nobene invalidnine, dokler ji ne naroči to ministrstvo. Do sedaj je finančna direktcija, ko je prejela izvršljivo rešenje višjega invalidskega sodišča

lahko sama brez kakega predhodnega ministrskega odobrenja pričela nakazovati invalidnino.

Finančne direktcije vodijo svoje kontrolnike, v katere zabeležijo vse podatke, ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja pa vodi glavni kontrolnik, razdeljen po finančnih direktcijah, v katerem so tudi navedeni vsi podatki po obrazcih, ki jih je nov pravilnik predpisal za vsak kontrolnik posebej. V kontrolniku finančne direktcije mora biti označeno rešenje, s katerim je ministrstvo dovolilo izplačevati invalidnino ter številka glavnega ministrskega kontrolnika. Poleg teh kontrolnikov se vodijo še kartoteke po abecednem redu.

Šele ko finančna direktcija prejme rešenje ministrstva socialne politike in

narodnega zdravja, da je odobreno izplačevati invalidnino, sme napraviti za dotično osebo likvidacijski list, v katerega unese vsa rešenja in številke kontrolnikov.

Nato pa šele finančna direkcija dostavi en izvod rešenja višjega invalidskega sodišča vživalcu invalidnine z dostavnico ali proti recepisu, katerega potem dostavi divizijskemu invalidskemu sodišču. Ako se vživalec invalidnine preseli iz teritorija ene finančne direkcije na teritorij druge, mora pri dotični, kjer je vžival invalidnino, vložiti prošnjo za prenos na drugo finančno direkcijo. Finančna direkcija mora poslati zahtevo za prenos invalidnine ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja, z vsemi podatki in originalnim rešenjem višjega invalidskega sodišča ter zabeleži to zahtevo v svoj kontrolnik. Ob enem pa takoj ustavi nadaljno izplačevanje. Ministrstvo, ko najprej unese vse spremembe v kontrolnikih ene in druge finančne direkcije in v svoj specialni kontrolnik, izda rešenje o prenosu izplačevanja.

Kako se sedaj naroča železniške legitimacije

V nekem slučaju je Oblasni odbor prejel od ministrstva socialne politike in narodnega zdravja sledeče navodilo:

Vsi invalidi iz teritorija te banovine, ki hočejo železniške legitimacije, naj se obračajo preko tamošnjega odbora, ki naj dostavi vse prošnje ministrstvu.

K prošnjam je treba priložiti:

1. overovljen prepis rešenja Višjega invalidskega sodišča,
2. novo, čisto fotografijo 6x8,
3. odrezek poštna nakaznice, da je denar (10 Din) za novo legitimacijo poslan direktno na naslov »Direkcija državnih železnic v Beogradu«.

Ta navodila veljajo za nove legitimacije.

Odločbe glede oprostitve taks

Oblasni odbor iz Tuzle je dostavil Središnjemu odboru sledeče:

Od ministrstva pravde Br. 63.515 z dne 19. junija 1935, Predsedništvu apelacijskega sodišča v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Novem Sadu, Splitu, Sarajevu in Skoplju.

Udruženje voj. invalidov, Oblasni odbor v Tuzli, je s svojim aktom od 25. maja 1935 št. 415 sporočilo ministrstvu pravde, da mnoga sreska sodišča pri zahtevi invalidov za zemljeknjižne podatke, ki so jim potrebni kot dokaz za pravice po invalidskem zakonu, zahtevajo takse, čeprav so invalidi, vdove in sirote oproščene vseh taks po § 72 invalidskega zakona iz leta 1929 za vse prijave, zapisnike, zaslišanja, prošnje, pritožbe, izvode iz krstnih in poročnih knjig, umrlih, rojenih, zdravniška in druga potrdila, pritožbe in ostala dokazna sredstva ter istotako za njihove prevode, katere dokumente potrebujejo za pridobitev zaščite po invalidskem zakonu.

Ministrstvo pravde je s svojim aktom od 3. junija 1935 št. 55.699 zahtevalo pojasnilo od ministrstva financ.

Naše gibanje

POPRAVEK.

Pri Obračunu in zrebanju Swepstaka v zadnjem »Vojnem invalidu« se je vrnila pomota. Pri besedilu »Dne 2. junija so dobile« mora stati namesto po 500 Din le po 250 Din.

Člani in članice Krajevne odbora UVI v Ljubljani se obveščajo, da sprejema Krajevni odbor naročila za premog samo še do 10. septembra t. l. Kdor namerava premog naročiti, naj se čimpreje zgleda med uradnimi urami v društveni pisarni. Dne 10. septembra se prijave za premog nepreklicno zaključijo in se po tem datumu došla naročila ne bodo več upoštevala.

Istočasno se pozivajo člani in članice, ki niso še plačali članarine in naročnine za list »Vojni invalid« za leto 1935, da to takoj store, ker jih bomo sicer črtali iz seznama naših rednih članov.

Javna zahvala. Od odbora za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Ujedinitelju v Ljubljani je dobil Oblasni odbor sledeči dopis: »Prejeli smo danes znesek 1151 Din 50 p, katerega so darovali krajev-

Po prenosu rešenja obe finančni direkciji (sedanja nakazovalka in nova) izvršila potrebne zabeležbe odobritve prenosa v svojih kontrolnikih.

Ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja je pošiljati tudi overovljene spiske vseh vživalcev invalidske podpore, ki potrjuje točnost ali ako ugotovi, da kdo ni upravičen do invalidnine, mora za vsako osebo s posebnim aktom naročiti ustavitve.

Vsem dosedanjim vživalcem, ki že prejemale invalidnino, izplačujejo finančne direkcije invalidnino naprej na podlagi svojih kontrolnikov, dokler ne dobe overovljenih spiskov in pooblastila ministrstva socialne politike in narodnega zdravja.

Oni, ki prejemale še po starem in nimajo še novih rešenj po invalidskem zakonu iz leta 1929, morajo predložiti dokumente po § 105 inv. zakona potrdilo za nadaljno izplačevanje.

Ako je kdo zgubil rešenje, ga mora po sodnem postopanju proglasiti za neveljavno.

Za podaljšanje starih legitimacij pa bo treba samo prošnjo in overovljen prepis rešenja invalidskega suda

Mi želimo kakor smo že tudi zaprosili, da bi se železniške legitimacije izdajale kakor prej pri vseh železniških direkcijah, ker drugače imamo samo nepotrebne stroške in čakanje.

Končno pripominjamo, da se nakazuje denar za legitimacijo lahko tudi po čeku. Kupi se prazen ček, ki stane na pošti 25 par. Nanj se napiše naslov »Direkcija državnih železnic, oblasna Beograd, Gračaniška 10« in čekovno številko 50.064. Zadaj pa je treba zapizati »Za invalidsko železniško legitimacijo«.

Še enkrat prosimo vse prizadete, storite svojo dolžnost, da pozneje ne bo kesanja in prerekanja.

Pripominjamo, da bomo primorani one, ki dolgujejo za list za več let nazaj, odstopiti pravnemu zastopniku lista »Vojni invalid« v izterjavo. Odbor ne bo gledal na osebnosti. Vzemite to resno nima znanje.

Sevnica. Tukajšnji krajevni odbor UVI naznanja vsem svojim članom, da se vrši seja dne 15. septembra ob 8. uri pri Kraglu v Sevnici. Ob enem s sejo je tudi članski sestanek, na katerega pridite vsi člani, ki se zanimate za našo stvar. 21. julija je priredil K. o. pri Črničju v Šmarju zabavo na prostem: igro, streljanje itd. Prireditel se je srednje dobro obnesla. 28. julija pa je k. o. ponovil igro »Srečen konec« v Zabukovju v šoli. Ta prireditel se pa se ni izplačala. Sedaj postavlja K. o. lastni gledališki oder v dvorani pri Kraglu v Sevnici. Delo bo v kratkem končano in bomo imeli lep svoj oder, da se nas ne bo moglo več ovirati pri prireditvah, kakor se je zgodilo to doslej. Prva otvoritvena igra bo na dan prihodnje seje in sestanka, 15. septembra ob 4. popoldne. Mnogi ki boste dopoldne prišli na sestanek, boste lahko počakali tudi igre.

Odbor dela najenergičnije in predvsem na to, da imamo enkrat že res prepotrebni svoj lastni oder in pa, da napravi za svoje članstvo čim bogatejšo božičnico. — Člani, podpirajte vsestransko odbor, ki resno dela za koristi tuk. udruženja.

Na sejo 15. sept. pridite vsi člani upravnega kakor tudi nadzornega odbora. Za vse velja ta objava in se ne bo posameznih članov še posebej z dopisnicami vabilo.

Ptuj. Pozivamo tem potom naše članstvo, ki še ni vrnilo poslanih jim tiskovin (izkazov), da to nemudoma stori, ker tudi tukajšnji Krajevni odbor mora s tem delom pohiteti tako, da bo do 15. septembra t. l. že celotno tozadevno poročilo v Ljubljani. Članstvo, ki ne ve teh tiskovin pravilno izpolniti, naj gre k svojemu občinskemu predstojniku, da mu tam izpolnijo in potrdijo vsaj na prvi strani potrebne in zahtevane podatke. Podatke na drugi strani se bo izpolnilo v naši pisarni Ptuj, Prešernova ulica 31. Ko pa bo članstvo prihajalo v našo pisarno, mora ob tej priliki in sploh vsakokrat s seboj prnesti vse invalidske spise (dokumente), ker brez istih se ne more nikomur nič izpolniti in tudi ne ugoditi. Vsak, ki pride v tej zadevi v našo pisarno, mora prnesti s seboj najmanj 2 Din za kritje stroškov. Oni pa, ki bodo izpolnili tiskovine na prvi in drugi strani in poslali po pošti, naj ne pozabijo priložiti k tiskovini znamko od Din 1.50.

Istočasno pozivamo vse one člane in članice, ki še niso plačali članarine in naročnine bodisi za nazaj, bodisi za drugo polletje tega leta, da tudi to čimpreje uredijo, bodisi po pošti ali osebno v naši pisarni, ker v nasprotnem slučaju, če bomo primorani razposiljati opomine, se bodo morali pripisati opominski stroški.

Toliko na znanje in v ravnanje daje svojemu članstvu K. o. UVI, Ptuj.

Kruta smrt je tudi najpravičnejša rešiteljica za vojne invalide, ker ne mara gledati njih trpljenja in bede ter zasmehovanja, zato jih drugega za drugim odpravlja k večnem in blagodejnemu počitku.

Zahvaljena bodi o »Smrt«, ker si res usmiljena in najpravičnejša!

Tudi našemu vseskozi rednemu članu tov. Bratušu Jakobu iz Pritinskega vrha št. 23, občina Dornova, p. Moškanjci, srez Ptuj, si dobrohotno v celjski splošni bolnici de 13. junija t. l. za vedno zatisnila oči.

Tov. Bratuš je bil redov 26. domobr. p. p. Ranjen je bil 16. avgusta 1916 v Bukovini tako, da se mu je moralo desno roko amputirati v ramenu, vsled česar je bil 80 odstotni invalid.

Poleg te poškode je začel v zadnjem času bolehati tudi na želodcu in jetrih in tako ves obupan se je podal 13. maja t. l. v Zagreb, z upanjem, da ga bodo tam najhitreje ozdraveli, pa na žalost, ker ga niso v Ptujju sprejeli v bolnico, se mu je isto zgodilo v Zagrebu. V Zagrebu so mu rekli, da je v dravski banovini, kamor pravzaprav spada, dovolj

bolnic. Ker je pa bolezen od ure do ure huje pritiskala, se je moral nemudoma podati v Slovenijo. Ni pa mogel dalje priti, kot do Celja. V Celju so ga seveda kot takega sprejeli v bolnico, pa žalbog ne za dolgo časa, ker smrt je bila nezogibna, ki ga je, kakor že rečeno dne 13. junija t. l. rešila vsega trpljenja. Bil je reden član tuk. K. O. od 1. jan. 1930 in tudi zelo agilen, zato nam ostane v trajnem spominu. Bodi mu zemlja, ki jo je pomagal osvoboditi izpod tujeja jarma na veke lahka! Njegovi ženi, ki radi prevelike revščine, v kateri je ostala niti na pogreb ni mogla iti, odnosno njegovim rodbini izrekamo tem potom naše iskreno sožalje.

K. O. U. V. I. v Ptujju.

Razno

Spremembe v vladi.

Po ustanovitvi nove stranke »Radikalna zajednica« je prišlo do sprememb v vladi, ker se vsi ministri niso strinjali s to stranko. Pogajanja niso imela uspeha, zato so izstopili iz vlade trije ministri in sicer minister za socialno politiko g. dr. Nikola Preka, minister pravde g. dr. Auer in minister za šume in rude g. Ignjat Štefanović. Sledila so pogajanja, ker je bila rešitev krize nujna radi konference Male antante. Vlada je hotela dobiti nove zastopnike Hrvatov. Kriza je globljega značaja, vendar pa se je začasno rešila na ta način, da so vstopili v vlado narodni poslanec perušičkega sreza g. dr. Mile Miškulin, notar iz Zagreba. Vodstvo ministrstva za socialno politiko in nar. zdravje je začasno poverjeno ministru za telesno vzgojo g. Mirku Komnenoviću, ministrstvo za šume in rude pa je prevzel gener. sekretar Radikalne zajednice g. Djuro Janković, ki je bil dosedaj minister brez portfelja. Rešitev je baje začasna in je domnevati, da bo po konferenci Male antante prišlo do novih sprememb v vladi.

Konferenca Male antante se bo vršila od 27. do 31. t. m. na Bledu. Na dnevnem redu bo poročilo g. dr. Beneša o sodelovanju Čehoslovaške z Rusijo, zlasti, kar se tiče sodelovanja čehoslovaške in sovjetske vojske. Tudi se bo razpravljalo o podunavskem paktu, ki bo imel medsebojne obveze o nenapadanju, o neodvisnosti posameznih držav, in medsebojnem podpiranju. Istočasno se bo vršila tudi proslava 15 letnice Male antante.

Abesinska zadeva.

V zadnjem času zanimajo svet razmere v Severni Afriki, kjer se, kakor izgleda pripravlja nova vojna. Gre za teritorialni spor med Italijo in Abesinijo in za slednje neodvisnost.

Italija zahteva, da pride Abesinija pod njeno nadzorstvo. Abesinija pa se tega krčevito brani in hoče svojo neodvisnost čuvati z orožjem. Velik del abesinskega ozemlja so si leta 1906 razdelile med seboj Italija, Anglija in Francija in so takrat ob enem določile neodvisnost ostale Abesinije.

Abesinija je pripravljena Italiji odstopiti svojo pokrajino »Ogaden« in pristati tudi na druge teritorialne koncesije pod pogojem, da dobi izhod na morje, katerega ji sedaj od vseh strani zapirajo italijanska Eritreja ter francoska, angleška in italijanska Somalija. Tudi hoče Abesinija posojilo za svojo okrepitev.

Anglija bi dala Abesiniji dohod na morje, če ista odstopi Italiji pokrajino Ogaden, ozemlje pri Adui, nadalje različne gospodarske koncesije ter del portugalskih kolonij, seveda pa hoče Anglija zopet obvarovati pred Italijo ozemlja kjer leže angleški vreleci. Tudi naj bi se Italija odrekla v korist Angliji svojim praviciam v Tangeru poleg Gibraltarja v Sredozemskem morju. Italija pa zahteva toliko ozemlja od Abesinije, da spoji zvezo med svojima kolonijama Eritrejo in Somalijo ter neomejeni protektorat nad Abesinijo. Vse ostale zainteresirane države se temu branijo pred vsem pa Anglija. Tudi Japonska protestira nad takim postopanjem z Abesinijo.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Matej Jevak, Miklošičeva cesta št. 13. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani, predstavnik Albert Kolman.